

پدید آورندگان ادبیات کودک از غرب تا شرق

دکتر سیم جلالی

(عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)

سرشناسه	: جلالی، مریم، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور	: پدیدآورندگان ادبیات کودک از غرب تا شرق / تألیف: مریم جلالی.
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.
شابک	: ۸ - ۶۴۵ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا.
موضوع	: نویسندگان - سرگذشت‌نامه و کتابشناسی
ژانر	: Authors - Bio - bibliography
موضوع	: ادبیات کودکان و نوجوانان - تاریخ و نقد
موضوع	: Children's literature - History and criticism
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۷ پ ۴ ج ۸ / PN ۴۵۱
رده‌بندی دی‌بی‌بی	: ۰۱۶ / ۳۰۵۴۲
شماره کتابخانه	: ۵۴۵۳۲۷۷

پدیدآورندگان ادبیات کودک از غرب تا شرق

مؤلف: دکتر مریم جلالی

ناشر: انتشارات آرون

طرح جلد: سپیده پور

چاپ اول: ۱۳۹۷

چاپ صدف: ۱۲۰۰ نسخه

۳۹۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵ - واحد ۳ - تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

ایمیل: Arvannashr@yahoo.com وبسایت: www.Ar vannashr.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۳

آلمان

- ۱۵..... جاکوب و ویلهلم گریچ (برادران گریچ)
 ۱۷..... زیبله فون اولفرس
 ۱۷..... امیل اریش کستنر
 ۲۰..... یوزف گوگنموس
 ۲۲..... اوتفرد پرویسلر
 ۲۵..... گودرون پازوانگ
 ۲۶..... میشل آنده
 ۲۹..... کوبینت بوخولس
 ۳۰..... اورسلا مور
 ۳۱..... کورنلیا فونکه
 ۳۵..... اولف بلاتک

اتریش

- ۳۸..... میرا لویه
 ۴۰..... کریستین نستلینگر
 ۴۲..... اردن
 ۴۲..... اکرم ابوراغب
 ۴۳..... راضی عبد الهادی
 ۴۴..... روضه الهدهد
 ۴۸..... محمود ابو فروه الرجبی
 ۵۰..... محمد جمال عمرو

ارمنستان

- ۵۱.....خاچاطور آبوویان
۵۲.....رافائل بادکانیان
۵۲.....هوانس تومانیان

اسپانیا

- ۵۴.....انکاراشن آرگون اوجن
۵۴.....ماریا ترزا لئو
۵۵.....کاسا سانتوس
۵۶.....آنتونیو ایتوریه
۵۷.....بگونا ابارو

استرالیا

- ۵۹.....اولیور جفرز
۶۰.....شان تن
۶۲.....گارت نیکس

افغانستان

- ۵.....محمود طرزی
۶.....پروین پژواک
۸.....محمد سرور رجایی
۹.....محمدحسین محمدی
۳.....امارات متحده عربی
۳.....احمد رشید ثانی
۴.....مانع سعید العتیه
۴.....محسن محمد و سعاد جواد

انگلستان

- ۵.....ویلیام بلیک
۷.....هانا مور
۹.....جین تیلور
۱.....چارلز دیکنز
۱.....چارلز کینگرلی

۸۳	نسب هاجسون برنت
۸۴	نسب نسبت
۸۶	نيس كارول
۸۹	نتریس پاتر
۹۰	ن. آر. آر. تالکین
۹۲	نسب گراهام
۹۳	ن. الکساندر میلن
۹۴	ن. اس لوئیس
۹۵	نلد دال
۹۸	نلوپه مارگارت لیفی
۱۰۰	نجرهار گریوز
۱۰۱	نمونی
۱۰۴	ن. فاین
۱۰۶	ن. یان موزس
۱۰۸	ن. وید آلموند
۱۱۲	ن. لیپ آردا
۱۱۳	ن. کی رولینگ
۱۱۶	ن. کسلر
۱۱۸	ن. رن شان
۱۲۲	ن. مین گرین
۱۲۲	ن. ام بلید
۱۲۵	ن. لیپ پولمن
۱۲۶	ن. ولیا دونالدسون

ایالات متحده آمریکا

۱۲۸	ن. می آلکوت
۱۳۰	ن. رک تواین
۱۳۳	ن. جین چندلر وبستر
۱۳۵	ن. مان فرانک باوم
۱۳۵	ن. ر. جری وینفرد ویلیامز
۱۳۶	ن. دل گابریل اسکات
۱۳۷	ن. مین بروکس وایت
۱۳۹	ن. ارگارت وایز براون
۱۴۰	ن. وریس برنارد سنداک

۱۴۳.....	شل سیلور استاین.....
۱۴۴.....	تئودور زفوس گایزل.....
۱۴۷.....	جان لورنس پیترسون.....
۱۵۰.....	جف براون.....
۱۵۱.....	اریک کارل.....
۱۵۴.....	شارلوت دمی.....
۱۵۶.....	آر ال استاین.....
۱۵۸.....	استفان کینگ.....
۱۶۰.....	جوانا کول.....
۱۶۱.....	لوئیس ساکر.....
۱۶۴.....	باربارا بارک.....
۱۶۵.....	مری پوپ آزی.....
۱۶۸.....	اسکار مندلی.....
۱۶۹.....	دن گاتمن.....
۱۷۱.....	رونه رندل.....
۱۷۳.....	کاترین آلیس اپلگیت.....
۱۷۴.....	کاترینا الیزابت دی کامیلو.....
۱۷۶.....	مارگارت پترسون هدیکس.....
۱۷۸.....	فرانسسکا سایمون.....
۱۸۲.....	مگان مک دونالد.....
۱۸۵.....	دنیل هندلر.....
۱۸۸.....	جف کینی.....

ایتالیا

۱۹۰.....	کارلو کلودی.....
۱۹۲.....	جانی روداری.....
۱۹۵.....	فرانچسکو تولیو آلتان.....
۱۹۵.....	نیکولتا کوستا.....

بحرین

۱۹۷.....	عبد الرحمن معاوده.....
۱۹۸.....	علی الشرفاوی.....
۱۹۹.....	عبدالقادر عقیل.....
۱۹۹.....	احمد خلف احمد.....

بلژیک

- ۲۰۱..... گابریلا وینسنت
 ۲۰۲..... مارک وسترلن
 ۲۰۲..... مونیک ورمولن

بلغارستان

- ۲۰۳..... ماریا گروہشلیوا
 ۲۰۴..... آسن بوسیو

تاجیکستان

- ۲۰۵..... صدرالدین عینی
 ۲۰۵..... اتہ جان پیروسلیمانی
 ۲۰۶..... نریمان بقازادہ
 ۲۰۷..... گلچہرہ سلیمانی
 ۲۰۸..... عبید رجب

ترکیہ

- ۲۱۰..... محمد توفیق فکرت
 ۲۱۰..... افلاطون جم گوونی
 ۲۱۱..... فضل حسنی دغلارکا
 ۲۱۱..... یالواک اورال

تونس

- ۲۱۲..... ابوالقاسم شابی
 ۲۱۲..... محمد العروسی المطوی
 ۲۱۳..... محی الدین خریف
 ۲۱۴..... محمدعلی ہانی

چین

- ۲۱۵..... لو شون
 ۲۱۵..... سان یوکسیو
 ۲۱۶..... یہ شنگ تو

دانمارک

- ۲۱۷..... هانس کریستین اندرسن
 ۲۱۹..... اوله لونند کیر کگورد
 ۲۲۰..... سندى تاکسویگ
 ۲۲۱..... بیتر هوگ

روسیه

- ۲۲۲..... میخائیل زوشنکو
 ۲۲۵..... ولادیر گریگوریویچ سوتیهف
 ۲۲۷..... نیکولای بوسف
 ۲۲۹..... ویکتور دراگنکی

ژاپن

- ۲۳۱..... ایویا سازانامی
 ۲۳۱..... سوکیشی آکابا
 ۲۳۲..... مایوکو ماتسوتانی

سرلانکا

- ۲۳۳..... موینداسا کوماراتونگا
 ۲۳۳..... وی دی لایزل
 ۲۳۴..... جی بی سننایاک

سوئد

- ۲۳۵..... السابسکوو
 ۲۳۵..... آسترید لیندگرن
 ۲۳۸..... اینگر ساندبرگ
 ۲۳۹..... الوف لوفگرن
 ۴۰..... لئا اندرسن
 ۴۱..... گوینلا برگستروم
 ۴۲..... سون نورد کوئیست

سوئیس

- ۴۳..... یوهان دیوید وایس

۲۴۳.....	کریستف مولن
۲۴۴.....	مارکوس فیستر

سودان

۲۴۷.....	ابابکر بدری
۲۴۷.....	عبدالله طیب
۲۴۸.....	طیب صالح
۲۴۸.....	محمد فتیوری

سوریه

۲۵۰.....	سلیمان عیسی
۲۵۱.....	زکریا تامر
۲۵۲.....	عبدالجبار علوش

عراق

۲۵۳.....	عبدالفنی رصافی
۲۵۳.....	شیخ محمدرضا شبیبی
۲۵۴.....	باقر سماکه
۲۵۵.....	عبدالرزاق عبدالواحد
۲۵۵.....	فاروق سلوم
۲۵۶.....	جاسم محمد صالح
۲۵۸.....	نبیل یاسین

عربستان

۲۵۹.....	طاہر عبدالرحمن زمخشری
۲۶۰.....	یعقوب محمد اسحاق
۲۶۰.....	مریم الصقر

عمان

۲۶۱.....	سعیده بنت خاطر
۲۶۱.....	فاطمه الشیدی
۲۶۲.....	جوخه الحارثی
۲۶۲.....	ازهار احمد

فرانسه

۲۶۳.....	ژان دو لافونتین.....
۲۶۴.....	شارل پرو.....
۲۶۷.....	کنتس سوفی روستوپشین دو سگور.....
۲۶۸.....	ژول گابریل ورن.....
۲۷۰.....	ژان دوبرونهوف.....
۲۷۱.....	رنه گیلان.....
۲۷۲.....	آنتوان دوست اگزوپری.....
۲۷۴.....	رنه گوسینی.....
۲۷۵.....	کلاد والبر.....
۲۷۷.....	ی. یوه.....
۲۷۹.....	آنت تیزون.....
۲۷۹.....	مارتین بک.....
۲۸۰.....	کلود لوبرن.....
۲۸۱.....	ماری آگنس گود.....
۲۸۱.....	رامونا بدسک.....
۲۸۳.....	کریستیان ژولی بوا.....
۲۸۴.....	سندرین ولف.....
۲۸۵.....	آنی پلیچوتا.....
۲۸۷.....	ایمی پلام.....

فلسطین

۲۸۹.....	ابراهیم طوقان.....
۲۸۹.....	غسان کنفانی.....
۲۹۰.....	محمود صالح هواری.....
۲۹۰.....	مفید عبدالهادی نحله.....
۲۹۰.....	کمال رشید.....
۲۹۱.....	احمد دحبور.....
۲۹۱.....	محمد الظاهر.....

فنلاند

۲۹۲.....	آدل ویلمینا ومن.....
۲۹۲.....	آنی امیلیا سوان.....
۲۹۳.....	توو جانسون.....

قبرس

۲۹۴.....	ماریا پیلیتو.....
۲۹۴.....	محمت سیناسی تکمن.....
۲۹۴.....	آکتای اوکسوز غلو.....
۲۹۵.....	کی کا پولچریا.....
۲۹۵.....	اولگا روویم.....

قطر

۲۹۶.....	حصه العوضی.....
۲۹۶.....	محمد الساده.....

کانادا

۲۹۷.....	رابرت نورمن مانشر.....
۲۹۸.....	ژوسلین سانشگرن.....

رجستان

۳۰۰.....	یعقوب گوگباشویلی.....
۳۰۰.....	آناستازیا تسرتلی شویلی.....
۳۰۱.....	قازاروس آقایان.....

لهستان

۳۰۲.....	یانوش کورچاک.....
۳۰۳.....	هلینا گورسکا.....
۳۰۳.....	سوزانا الکساندرا رابسکا.....
۳۰۴.....	بنتیک هرتر.....

لیبی

۳۰۵.....	احمد الشارف.....
۳۰۵.....	سلیمان بارونی.....
۳۰۵.....	احمد رفیق المهدوی.....
۳۰۵.....	خلیفه حسین مصطفی.....
۳۰۶.....	رضوان ابوشویشه.....
۳۰۶.....	سالم اوجی.....
۳۰۶.....	احمد ممتاز سلیمان.....

مصر

- ۳۰۷.....عبدالطوبایوسف
 ۳۰۹.....کامل کیلانی
 ۳۰۹.....احمد شفیق بهجت

نروژ

- ۳۱۱.....هنریک ورنر
 ۳۱۱.....یورگن مو
 ۳۱۲.....توریوین اگنار
 ۳۱۳.....آلف پروین
 ۳۱۳.....جاستین گاردنر

نیوزیلند

- ۳۱۵.....آلیس استرو گلز
 ۳۱۵.....مارگارت مپی
 ۳۱۷.....شری جردن

هلند

- ۳۱۸.....هیرونیموس فون الفن
 ۳۱۸.....لیوناردو لیونی
 ۳۲۱.....دیک برونا

هندوستان

- ۳۲۲.....چاندرا نات میترا
 ۳۲۲.....شانکار بیلا

یونان

- ۳۲۳.....لاتی پترویتوس
 ۳۲۴.....مانوس کاندولون
 ۳۲۵.....منابع و مآخذ

پیشگفتار

با ظهور مفهوم کودکی و اهمیت پرداخت به آن، تمدن جدیدی در جهان در حال شکل‌گیری است که می‌تواند ساحت زندگی اجتماعی، تعاملات زیستی، فرهنگی و حتی تاریخی را تحت‌الشعاع قرار دهد. ادبیات کودک یکی از درخشان‌ترین جریان‌های ادبی است که در پی رسمیت یافتن مفهوم کودکی بروز یافته و توجه بسیاری از نویسندگان، شاعران و پژوهشگران را در جهان به خود جلب کرده است. این التفات تا جایی بوده که امروزه آن را یکی از مؤلفه‌های مدرنیته بشمار می‌آورند و معتقدند این مقوله ادبی، گام‌به‌گام با پیشرفت جوامع حرکت می‌کند.

با وجود تنوع آثار کودک و نوجوان از سرزمین‌های غریبی گرفته تا شرق دور و آفریقا، همچنان شاهد فقدان اولیه خط سیرهای مدون و مشخص در تفکیک دوره‌ها، سبک‌ها و مبانی فکری ادبیات کودک و نوجوان هستیم. نظر به رابطه محسوس و تأثیرگذار فعالیت‌های علمی و عملی در عرصه ادبیات کودک و نوجوان هرچه میزان پای ادبی‌ساز، وضوح بیشتری داشته باشد به همان میزان جوامع در نقد و ارزیابی آثار کمیا، تر خواهند شد؛ حال آنکه در این میان لازمه ورود، آشنایی با پدیدآورندگان آثار کودک و نوجوان و سطح فعالیت آنان است.

در این کتاب تلاش شده است نویسندگان و شاعران مؤثر در حوزه کودک و نوجوان به تفکیک کشورها معرفی شوند. میزان گزینش در این اثر، اولین‌ها و مؤثرترین‌ها بوده است؛ به طوری که کشورها بر اساس حروف الفبایی مرتب شده و پدیدآورندگان در ذیل نام کشورها همراه با شمار برخی آثار و مختصری از اثر یا نوشته ذکر شده‌اند. در این مجموعه از بررسی و تحلیل آثار صرف‌نظر کرده‌ایم. با توجه به وسعت فعالیت نویسندگان و شاعران ادبیات کودک و نوجوان در کشور عزیزمان ایران (هرچند در کتاب تاریخ ادبیات کودکان ایران به اهتمام محمدهادی محمدی و زهره قایینی بخش اعظم معرفی

اشخاص انجام شده) پرداختن به این قسمت در شکل مجزا و مفصل در مجموعه‌ای دیگر، صورت خواهد گرفت.

جمع‌آوری مطالب منسجم در این کتاب با فراز و نشیب‌هایی همراه بوده است؛ همین بس که اشاره کنیم با توجه به وجود اطلاعات پراکنده و غیرقابل اعتماد در رسانه‌های متنوع، مؤلف گاه مجبور شد تا مستقیماً با پدیدآورندگان یا بازماندگان آنان (برای افرادی که در قید حیات نبودند) وارد گفت‌وگو و مکاتبه شود.

بدیهی است که مجموعه حاضر فتح بابی جهت تمهیدات پژوهشی آینده است و خالی از نقص و نقصان نیست. در این مسیر دوستداران ادبیات کودک همچون همیشه بی‌ریزی‌یاری کردند و جای آن دارد از انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و شورای کتاب کودک و نوجوان به دلیل مساعدت‌هایی که در این باره داشتند، قدردانی کنم. به علاوه از زینب سنبل، مهدیه فراهانی و سپیده نورم‌اجی دانش‌آموختگان ادبیات کودک و نوجوان دانشگاه شهید بهشتی که زمان قابل ملاحظه‌ای را صرف تایپ و تنظیم مطالب کردند و گلپهار جلالیان در کشور دانمارک و امیر، فرزاد، دانش‌آموخته ادبیات کودک و نوجوان در کشور نروژ که اطلاعات مفیدی در اختیار بنده گذاشتند و اسباب ارتباط را با برخی پدیدآورندگان فراهم کردند، سپاس‌گزارم.

در نهایت بر خود لازم می‌دانم صمیمانه به پاس‌گزاری خود را نسبت به شورای علمی و مدیریت فرهنگ‌دوست و ادب‌پرور انتشارات آرون، جناب آقای شهرام سلطانی که در شرایط سخت و آسان، همچنان به حوزه ادبیات کودکان اهتمام داشته و دارند، اعلام کنم.

مریم جلالی

زمستان ۱۳۹۷